

Vælhýrdir stigtakarar til summarskeið innan landgrunsrætt á Fróðskaparsetrinum gera klárt til útferð við Norðlýsinum saman við lærarum og luttakarum úr 22 londum. Myndatøka Jan Müller

Landgrunnur lyftir Setrið upp á ovastu rók

Jan Müller

23.06.2014 - 07:29

Oljan.fo

“Eg haldi vit hava rakt rætt, og tað vísir eisini tann góða undirtøkan. Ætlanin er, at hetta skal vera tað leiðandi skeiðið í heiminum innan landgrunsrætt. Tvs. at Fróðskaparsetrið Føroya kann gerast staðið, har næmingar úr øllum heiminum kunnu læra mest møguligt um landgrunsrætt,” sigur ein av stigtakarunum til skeið á Setrinum komandi vikuna, Bjørn Kunoy.

Varpa ljós á landgrunsrætt

Fróðskaparsetur Føroya flytur seg av álvara upp í ovastu deildina innan altjóða landgrunsrætt hesa komandi vikuna, tá skipað verður fyri skeiði fyri umboðum úr fleiri enn 20 londum.

Tað eru teir triggir føroysku serfrøðingarnir, Bjørn Kunoy, Martin Heinesen og Finn Mørk, sum hava tikið stig til umrødda skeið, ið varpar ljós á landgrunsserfrøðina.

Seinast teir vóru frammi í almenna rúminum var tað góðu tíðindini bórast um úrslitið av samráðgunum um krav Føroya til øki uttan fyri 200 fjórðingar norðan fyri Føroyar. Teir triggir høvdu ein týðandi leiklut í tí fyri Føroyar so týðandi málinum.

Fremstu havrættarserfrøðingar við

Við íblástri frá tí drúgvu arbeiði teir hava verið partur av nú í fleiri ár á altjóða landgrunspallinum hava teir so saman við Fróðskaparsetrinum tikið stig til “Summer Academy on the Continental Shelf (SACS)”, ið verður hildið í Havn komandi vikuna og endar við próvtøkum fríggjadagin.

Endamálið við skeiðnum er at veita innlit í altjóðarættarlig og vísindalig atlit, ið eru grundleggjandi fyri rættarreglurnar í tilknýti til landgrunnin.

Tíggju lærarar verða á SACS. Teir telja altjóða havrættardómarar, limir í landgrunsnevnd Sameindu Tjóða og í altjóða havbotnsmyndugleikanum hjá ST umframt aðrar føroyskar og útlenskar serfrøðingar í havrætti og jarðvísundum við altjóða royndum innan landgrunsrættindi og marknaseting.

Teir umleið 25 skeiðsluttakararnir, ið koma frá 22 ymiskum londum úr øllum heimspørtum, hava serligan áhuga og royndir við atlitum at landgrunsrætti - antin gjøgnum hægri lesnað og gransking ella gjøgnum viðkomandi politiskt og annað arbeiði.

Summarskeiðið varð sett seinnapartin sunnudagin í undirvísingarhølnum hjá Setrinum í Jónas Bronksgøtu í Havn. Tilsteðar vóru lærarar og luttakarar og umframt Sigurð í Jákupstovu, rektari og Herálvur Joensen, stýrisformaður og teir triggir stigtakararnir.

Summarskeiðið verður stuðlað av Statoil, sum eftir at døma metir júst eitt slíkt skeið at vera av týðningi fyri førleikameningina her á landi. Sæð í oljuhøpi, so hevur ytri landgrunnurin sunnan fyri Føroyar uttan iva eisini áhuga fyri altjóða oljufeløg. Føroyar hava sett krav fram um rættin til stóran part av ytra landgrunninum sunnanfyri.

Stóran týðning fyri Setrið

Bjørn Kunoy, sum setti stóra tiltakið, sigur við oljan.fo, at tað hevur stóran týðning fyri Fróðskaparsetrið og eisini fyri akademiska umhvørvið her á landi at fáa heimskend nøvn innan eitt so aktuelt evni sum landgrunsmark til Føroya.

Hann hevur arbeitt nógv við landgrunsspurningum - eisini saman við fólki, ið eru partur av hesum fakliga umhvørvinum, og er tað tí náttúrligt, at slíkt stig verður tikið. Hann er sera glaður um, at tað hevur eydnast at savna so mong av teimum bestu og fremstu innan økið.

Bjørn Kunoy er eisini sera fegin um, at triggir føroyingar luttaka á skeiðnum, sum hann vónar verður endurtikið næsta summer. Tað vísir seg, at áhugin fyri skeiðnum er størstur í londum í Suður- og Miðamerika og Asia.

Skeiðið er rættiliga unikt og helst fyrsta av sínum slag.

“Eg haldi vit hava rakt rætt, og tað vísir eisini tann góða undirtøkan. Ætlanin er, at hetta skal vera tað leiðandi skeiðið í heiminum innan landgrunsrætt. Tvs. at Fróðskaparsetrið Føroya kann gerast staðið, har næmingar úr øllum heiminum kunnu læra mest møguligt um landgrunsrætt. Hetta fevnir um áseting av landgrunsmarki og um rættindi sum strandalond hava til landgrunn umframt hvørjar skyldur fylgja við hesum.”

Góðir ambassadørar fyri Føroyar

-Kann eitt slíkt skeið eisini hjálpa til at vit fáa eitt gott úrslit í sambandi við krøv okkara til landgrunn sunnan fyri Føroyar?

“Hetta er fyrst og fremst ein sloyfa til Fróðskaparsetur Føroya, og fólk fara vónandi við góðum royndum og minnum úr Føroyum eftir skeiðið sum góðir ambassadørar fyri Føroyar í øllum heimsins hornum.”

-Nú fingi vit eitt sera gott úrslit í okkara landgrunskrøvum norðan fyri Føroyar, og vit bíða í lètuni eftir úrslitinum av kravi okkara til landgrunsøki sunnan fyri Føroyar. Kann hetta skeiðið vera okkum til hjálpar í so máta?

“Nei. Hetta er eitt akademiskt skeið, hetta er frálæra við summum av heimsins leiðandi serfrøðingum. Og vónandi kann tað vera við til at føra Føroyar fram sum eitt vitanarsamfelag á øllum økjum.

Hetta er fyrst og fremst við at lyfta støðið á okkara lærda háskúla upp og vónandi fara so fólkini heimaftur við nøkrum upplivingum eisini av fakligum slag.

Nógvir lærarar á skeiðnum koma úr fjarskotnum londum, og tað hevur stóran kostnað við sær. Vit eru tí ótrúliga fegnir um tann stuðul, sum Statoil hevur latið hesi verkætlan.”

-Hvussu sær málið viðvíkjandi okkara kravi sunnan fyri út í lètuni?

“Tað er eitt sindur torført at siga. Tað veldst um fleiri umstøður, sum eg ikki fáí komið inn á júst nú. Men tað er ikki óhugsandi, at tað málið kann viðgerast um nøkur ár.”

